

Bruksela, dnia 9 grudnia 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 107/2011

Komisja Europejska przyjęła komunikat ws. przyszłego systemu podatku VAT

Bruksela, dnia 6 grudnia 2011 r.

W dniu 6 grudnia br. Komisja Europejska przyjęła komunikat w sprawie przyszłości systemu podatku VAT, w którym określa najważniejsze cechy, jakie powinny charakteryzować nowy system: prostota i większa przejrzystość, skuteczniejsze wykorzystanie na rzecz konsolidacji budżetowej oraz zapobieganie stratom spowodowanym brakiem poboru podatku VAT i nadużyciami. KE uważa, że w czasie, gdy państwa UE muszą konsolidować swoje budżety, potrzebna jest reforma systemu podatku od towarów i usług (VAT). W zaproponowanej reformie systemu podatku VAT w UE Komisja Europejska wskazuje, że poszerzenie bazy podatkowej dla VAT-u, ograniczenie ulg oraz skuteczniejsza walka z oszustwami podatkowymi mogłyby zwiększyć dochody budżetowe krajów UE. KE oszacowała, że obecnie podatek od towarów i usług VAT stanowi 21 proc. wpływów podatkowych do krajowych kas. Projekty nowych przepisów możliwe są już w 2012 r.

„Podatek od wartości dodanej (VAT), uiszczany przez obywateli i pobierany przez przedsiębiorców, stanowi ponad 20 % dochodów krajowych. Ma zatem znaczny wpływ na wszystkich obywateli UE. Unijny system podatku VAT został wprowadzony po raz pierwszy przed czterdziestoma laty i nie spełnia już wymogów gospodarki opartej na wymianie usług i technologii. Nadszedł czas, by przeprowadzić jego ambitną reformę”, oświadczył **Algirdas Šemeta**, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych.

W komunikacie w sprawie przyszłości systemu podatku VAT tym określono najważniejsze cechy, jakie powinny charakteryzować nowy system, oraz działania

priorytetowe potrzebne do stworzenia prostszego, solidniejszego i wydajniejszego systemu podatku VAT w UE.

Na kształt przyszłego systemu podatku VAT wpłyną następujące nadrzędne cele:

- po pierwsze, system ten powinien w większym stopniu uwzględniać przedsiębiorców. Prostszy i bardziej przejrzysty system podatku VAT w znacznym stopniu zmniejszyłby ich obciążenia administracyjne i wzmocnił rozwój handlu transgranicznego, co z kolei miałyby korzystny wpływ na wzrost gospodarczy. Wśród działań przewidzianych z myślą o stworzeniu systemu podatku VAT bardziej przyjaznego przedsiębiorcom znalazły się: rozszerzenie systemu one-stop-shop w odniesieniu do transakcji transgranicznych, ujednoczenie deklaracji podatkowych dla podatku VAT, zapewnienie przejrzystego i łatwego dostępu do informacji na temat krajowych systemów podatku VAT poprzez centralny portal internetowy;
- po drugie, podatek VAT należy skuteczniej wykorzystać w celu wsparcia wysiłków państw członkowskich na rzecz konsolidacji budżetowej oraz zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego. Rozszerzenie podstawy opodatkowania oraz ograniczenie stosowania stawek obniżonych mogłoby przynieść dodatkowe dochody państwom członkowskim bez konieczności podnoszenia stawek. W niektórych państwach członkowskich rezygnacja ze zwolnień i stawek obniżonych umożliwiłaby nawet zredukowanie stawki podstawowej podatku VAT, bez zmniejszenia dochodów. W komunikacie określono zasady, którymi należy się kierować przy przeglądzie zwolnień i stawek obniżonych. Kwestię stosowania przez państwa członkowskie stawek obniżonych oraz zwolnień podatkowych Komisja będzie analizować również przy okazji przeglądów krajowych polityk podatkowych prowadzonych w kontekście europejskiego semestru;
- po trzecie należy zapobiec ogromnym stratom dochodu, jakie mają miejsce obecnie, spowodowanym brakiem poboru podatku VAT i nadużyciami podatkowymi. Szacuje się, że około 12 % całkowitej kwoty podatku VAT nie jest pobierane (tzw. ubytek podatku VAT). W 2012 r. Komisja przedstawi wniosek w sprawie mechanizmu szybkiego reagowania w celu zapewnienia skuteczniejszej reakcji państw członkowskich w przypadku podejrzenia o nadużycia. Ponadto Komisja zweryfikuje, czy obecne mechanizmy zapobiegania nadużyciom, takie jak Eurofisc, wymagają wzmocnienia. Przeanalizuje również możliwość utworzenia grupy ds. audytów transgranicznych w celu ułatwienia kontroli wielostronnych.

Komisja doszła również do wniosku, że kwestia przejścia na system podatku VAT oparty na opodatkowaniu w państwie pochodzenia stała się bez znaczenia. W związku z tym VAT będzie nadal pobierany w państwie przeznaczenia (tj. tam, gdzie znajduje się siedziba nabywcy towaru lub usługobiorcy), Komisja zaś podejmie prace nad stworzeniem nowoczesnego unijnego systemu podatku VAT w oparciu o tę właśnie zasadę.

W UE obowiązuje minimalna stawka VAT na poziomie 15 proc. (w praktyce większość krajów ma dużo wyższą). Kraje same decydują, na co wydają przychody z podatku VAT poza niewielkim procentem (0,3 proc.), który jest wpłacany do budżetu Unii Europejskiej.

Teraz KE rozpoczyna konsultacje swoich propozycji, od 2012 r. zacznie proponować nowe przepisy.

- **Kontekst**

W dniu 1 grudnia 2010 r. Komisja przyjęła zieloną księgę w sprawie przyszłości podatku VAT – W stronę prostszego, solidniejszego i wydajniejszego systemu podatku VAT. Publikacji zielonej księgi towarzyszyły sześciomiesięczne konsultacje publiczne, w wyniku których Komisja otrzymała 1700 odpowiedzi z uwagami od przedsiębiorców, przedstawicieli świata akademickiego, obywateli i organów podatkowych.

Parlament Europejski, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz grupa ds. polityki podatkowej, która skupia osobistych przedstawicieli ministrów finansów, przyjęły z zadowoleniem zieloną księgę oraz potwierdziły potrzebę zreformowania unijnego systemu podatku VAT.

Równolegle Komisja przeprowadziła ocenę ekonomiczną systemu podatku VAT.

- **Pełny tekst komunikatu na temat podatku VAT:** *Communication on the future of VAT - Towards a simpler, more robust and efficient VAT system tailored to the single market:*

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/key_documents/communications/com_2011_851_en.pdf

- **Strona komisarza Algirdasa Šemety, odpowiedzialnego za podatki, unię celną, audyt oraz zwalczanie nadużyć finansowych:**

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/semeta/index_en.htm

- **Oświadczenie szefów państw lub rządów strefy euro, 9 grudnia 2011 r.**

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/126674.pdf

**Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹**

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej, Rady i PAP.